

Enheten för inriktning av skydd mot olyckor
Magnus Olofsson
010-240 5382
Magnus.Olofsson@msb.se

Sydöstra Skånes räddningstjänstförbund

Beslut om kommunens tillsyn

Beslut

Mot bakgrund av underlagen i ärendet förelägger MSB, med stöd av 5 kap. 2 a § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), Sydöstra Skånes räddningstjänstförbund (SÖRF) att:

- Färdigställa förteckning över tillsynsobjekt och med förteckningen som utgångspunkt redogöra för genomsnittligt årligt behov av tillsyn.

Åtgärden ska redovisas till MSB senast 1 december 2024.

Utöver det ska SÖRF den 1 december 2024 redovisa samtlig dokumentation från de 5 först påbörjade tillsynsärendena under oktober månad 2024.

Ärendet

MSB har sedan 2021 ett pågående tillsynsärende angående SÖRF:s ansvar för kommunens tillsynsverksamhet och brandskyddskontroll enligt LSO.

Avseende kommunens tillsyn har följande delar varit föremål för MSB:s tillsyn:

- Förbundets förteckning över tillsynsobjekt
- Omfattning av tillsyn
- Tillsynens utförande

När det gäller brandskyddskontroll är det förbundets uppfyllnad av frister som är föremål för MSB:s tillsyn.

I uppföljning daterad 2023-05-23 fann MSB skäl att fördjupa tillsynen avseende omfattningen av kommunens tillsynsverksamhet men även avseende effektiviteten och förmågan att åstadkomma rättelse av identifierade brister.

Skäl för beslutet

Kommunens tillsyn över den enskildes skyldigheter

Bakomliggande krav

Enligt 5 kap. 1 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ska kommunen ha tillsyn över att den enskilda uppfyller de skyldigheter som följer av LSO. Den tillsyn som avses i detta beslut är den enskildes skyldigheter enligt 2 kap. 2 och 4 §§ LSO.

I 5 kap. § 2 a förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor (FSO) framgår att MSB får meddela föreskrifter om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn enligt 5 kap. 1 § LSO. Av föreskrifter¹ framgår att kommunen ska ha en planering för tillsynen av de byggnader och anläggningar som omfattas av tillsyn och att det ska finnas en förteckning över dessa byggnader och anläggningar. Kommunens ska också ha dokumenterat hur ofta tillsyn ska ske av de byggnader och anläggningar som finns i förteckningen.

Informationsunderlag

I årsuppföljning 2022 har SÖRF angett att de har 649 objekt som omfattas av bilagan i föreskriften och 906 egenidentifierade objekt. Vid tillsynsbesök 6 december 2023 påtalar MSB det faktum att SÖRF rapporterat betydligt fler tillsynsobjekt i sin förteckning både avseende objekt som uppfyller kriterier i föreskriftens bilaga än jämförbara kommuner. SÖRF menar här att de ser risker med att skära i verksamhetsregistret utan tillräckligt beslutsunderlag. Därför behöver objekten minst en tillsyn innan de kan plockas bort ur förteckningen över objekt där regelbunden tillsyn ska ske. SÖRF menar här att det för många av objekten inte behöver betyda att ett fullständigt tillsynsförfarande ska genomföras utan att tillsyn planeras för att sedan avbrytas om inget tillsynsbehov föreligger. I årsuppföljningen 2023 svarar SÖRF att de håller på att se över registret då de är medvetna om att kvalitén på datan är undermålig.

Under 2022 har förbundet påbörjat 77 tillsyner och under åren 2019-2022 genomfört totalt 406 tillsyner. I årsuppföljningen 2023 uppger kommunen att de under året påbörjat 100 tillsyner. Vid tillsynsbesöket 6 december 2023 menar MSB att med nuvarande förteckning och de frister som anges i dokumentationen är behovet av tillsyn cirka 370 tillsyner/år. MSB menar att objektsförteckningen tillsammans med de grundfrister organisationen tagit fram som till stor del ska definiera tillsynsbehovet. I SÖRF:s yttrande efter tillsynsbesök 6 december 2023 menar de att även om förteckningen innehåller fler objekt än nödvändigt så konstaterar SÖRF att det görs för få tillsyner. Det primära för verksamheten är att ha tillräckligt med resurser för att fullgöra uppgiften.

Av årsuppföljningar för åren 2018-2023 framgår att ingen av de totalt 506 tillsyner som genomförts under denna tid resulterat i något föreläggande. Vid tillsynsbesöket 6 december 2023 framför MSB att utifrån den dokumentation MSB tagit del av är bedömningen att SÖRF i sina tjänsteanteckningar blandar steg fem, sex och sju från MSB:s tillsynshandbok. MSB menade att det innebär att SÖRF kravställer den enskilde i tjänsteanteckningen och därmed hoppar över steget med att kommunicera den enskilde med faktaunderlaget i ärendet innan myndigheten går till ett avgörande.

Tjänsteanteckningen blir då i praktiken ett beslut om föreläggande som dessutom saknar besvärshänvisning. MSB menar att detta förfaringsätt skapar en otydlighet och rättsosäkerhet för den enskilde. Det kan i förlängningen leda till att krav som inte har stöd i lag kan ställas eller att brister som innebär risker för liv och hälsa inte åtgärdas. SÖRF

---

¹ MSBFS 2021:8

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

menar i sitt svar till MSB att handläggarna som jobbar med tillsyn är av åsikten att tillvägagångssättet de jobbar med idag är effektivt. Besvärshänvisningen krävs om SÖRF meddelar tvingande beslut om åtgärd. Räddningstjänsten har ett gott rykte och högt förtroende ute bland allmänheten och en god dialog bidrar till effektiv tillsyn. Mallar för en annan, mer rättssäker process finns framtagna och nu handlar det om att göra förändringen med bibehållen god arbetsmiljö och rätt förutsättningar för att hantera den nya processen.

Skäl för bedömning

Regeringen anför i förarbeten att kommunernas tillsyn i högre grad än idag behöver bli mer likvärdig och att riskerna för brand är större i vissa typer av objekt. Det finns därför skäl att särskilt uppmärksamma dessa objekt i föreskrifter. Föreskrifterna kan till exempel innefatta krav på inventering och förteckning av vissa typer av tillsynsobjekt som är förknippade med särskilda risker samt upprättande av tillsynsplaner för både dessa och andra objekt. Däremot menar regeringen att det bör lämnas utrymme för kommunerna att besluta om den närmare planeringen och prioriteringen samt om hur ofta tillsyn ska ske av de objekt som pekas ut i föreskrifter².

MSB har med anledning av detta getts föreskriftsrätt³ och tagit fram föreskrifter⁴ om hur kommunen ska planera och utföra sin tillsyn. Av föreskriften framgår att kommunen som stöd för sin planering av tillsynen ska ha upprättat en förteckning över den typen av byggnader och anläggningar som anges i en särskild bilaga kopplad till föreskriften. Förteckningen ska också innefatta de byggnader och anläggningar som inte omfattas av bilagan men där kommunen utifrån sin kunskap om lokala förhållanden ändå bedömer att det finns behov av regelbunden tillsyn. Utöver det ska förteckningen innehålla de anläggningar som omfattas av skyldigheterna i 2 kap. 4 § LSO. Föreskrifterna beslutades den 9 november 2021 och trädde i kraft den 1 juli 2022.

Efter att ha tagit del av kommunens register över tillsynsobjekt finner MSB att registret inte uppfyller de krav på den stringens som avses både i regeringens utgångspunkter och som utvecklats i föreskrift⁵. Exempelvis har MSB identifierat hundratals objekt där bedömningen är att det finns tveksamheter kring om de uppfyller kriterierna⁶ för vilka verksamheter som ska ingå i kommunens förteckning över objekt där tillsyn ska ske regelbundet. Den bedömningen understryks också av att SÖRF i årsuppföljningen 2023 svarar att de håller på att se över registret då de är medvetna om att kvalitén på datan är undermålig. MSB bedömer således att SÖRF inte uppfyllt sina skyldigheter att upprätta en adekvat förteckning över tillsynsobjekt. Mot bakgrund av att förteckningen också utgör en vital förutsättning för att kunna planera och resurssätta tillsynsverksamheten finner MSB att SÖRF behöver utveckla sin förteckning över tillsynsobjekt. Det faktum att SÖRF själva konstaterar att de gör för få tillsyner och att de behöver tillräckligt med resurser för att

---

² Prop. 2019/20:176

³ 5 kap. 2 a § förordningen (2003:789) om skydd mot olyckor

⁴ MSBFS 2021:8

⁵ MSBFS 2021:8

⁶ 3 § MSBFS 2021:8

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

fullgöra uppgiften understryker också vikten av en uppdaterad objektsförteckning att utgå från i sin planering av tillsynsverksamheten.

MSB menar att det vid genomförande av tillsyn är viktigt att följa ett arbetssätt som uppfyller kraven i förvaltningslagen. Regeringen menade också att kommunernas tillsyn över enskilda av rättssäkerhetsskäl av rättssäkerhetsskäl behöver utföras på liknande sätt över hela landet⁷. MSB menar att om besluten inte tydligt klargör för den enskilde vad som är ett krav finns risk för att nödvändiga åtgärder inte genomförs. Det kan i kombination med bristande uppföljning leda till stora brister med potentiellt stora konsekvenser. Vidare kan brister i den förvaltningsjuridiska hanteringen också få till följd att nödvändiga beslut upphävs på formella grunder och att den avsedda effekten därmed uteblir eller försenas. MSB finner här att SÖRF i sin tillsyn behöver arbeta på ett mer rättssäkert sätt och säkerställa att den enskilde vidtar nödvändiga åtgärder. Därför finns det behov av att följa upp kommunens genomförande av tillsyn och att det förändrade arbetssätt man också arbetat fram mallar för också genomförs i praktiken. MSB menar att kommunen bör få rimlig tid till att förändra sitt arbetssätt varför uppföljningen kommer ske under slutet av 2024.

Brandskyddskontroll

Bakomliggande krav

I föreskrift⁸ regleras vilka anläggningar som ska omfattas av brandskyddskontroll och hur ofta de ska kontrolleras. Brandskyddskontrollen ska omfatta de moment som krävs för att kunna bedöma den enskilda anläggningens säkerhet från brandskyddssynpunkt och beroende på typ av anläggning regleras kontrollintervallet till 2, 3 respektive 6 år.

Informationsunderlag

I beslut daterat 2022-06-17 har MSB bedömt att det fanns anledning att särskilt följa upp att kommunen uppfyller sina skyldigheter kring att föreskrifterna brandskyddskontroll uppfylls. I uppföljning daterad 2023-05-23 framgår att SÖRF under de senaste åren öka utförandet av brandskyddskontroll. Av redovisade siffror från årsuppföljning 2023 framgår att SÖRF:s genomförande av brandskyddskontroll även fortsättningsvis uppvisar högre nivåer än vad som var fallet för åren 2017-2019. I årsuppföljningen 2023 svarar SÖRF att anledningen till att aviserade objekt inte blir utförda är att det ständigt sker ändringar i kontrollboken som beror på ändring av frist, aviserat objekt är ersatt med nytt eller att aviserat objekt inte är tillgängligt.

Skäl för bedömning

MSB bedömer att SÖRF i sina redovisningar uppvisar god kontroll över objekten i sin brandskyddskontrollverksamhet. Vidare bedöms de genomföra brandskyddskontroll i en omfattning som bedöms tillräcklig och rimlig sett till planeringsförutsättningarna. Som försvårande planeringsförutsättningar avses bland annat förändrade frister för stor del av objekten samt nytillkomna och avställda objekt.

---

⁷ Prop. 2019/20:176

⁸ MSBFS 2014:6

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Beslut

5(6)

Datum

Ärendenr

MSB 2021-11335-
16

MSB finner således att SÖRF uppfyller kraven på brandskyddskontroll och avslutar därför tillsynen i denna del.

I detta ärende har Anders Edstam beslutat. Magnus Olofsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också brandingenjör Per Karlsson deltagit.

Anders Edstam

Magnus Olofsson

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Beslutad 2024-03-21 av Anders Edstam

Detta dokument är digitalt beslutat och därför saknas namnunderskrift

Hur du överklagar

Vill du överklaga detta beslut ska du uppge följande i överklagandet:

- Vilket beslut som överklagas (ärendenummer och beslutsdatum).
- Hur du vill att beslutet ska ändras och varför. Redogör även för andra uppgifter som du anser kan ha betydelse i ärendet.
- Namn, person- eller organisationsnummer, adress, e-postadress och telefonnummer.

Överklagandet lämnas eller skickas till:

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
651 81 Karlstad

Du kan också skicka överklagandet via e-post till: registrator@msb.se

Överklagandet ska ha kommit in till MSB **inom tre veckor** från den dag du fick beslutet.

När överklagandet har kommit in, tar MSB ställning till om överklagandet har kommit in i rätt tid och om beslutet bör ändras. Om överklagandet kommit in i rätt tid, överlämnas överklagandet till Förvaltningsrätten i Karlstad.